

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број: Гж. 5105/12
Дана: 18. септембра 2013. године
НОВИ САД

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Ђуре Тамаша, председника већа, Здравка Василића и Љиљане Цицмил, чланова већа, у правној ствари тужиље **Ј. М.** из В., улица ...., коју заступа Р. З., адвокат у В., против туженог **Ј. Л.** из В., улица.... .., кога заступа С. И., адвокат у Б., ради редуције уговора о поклону, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу, пословни број П. 323/10 од 06. фебруара 2012. године, у седници већа одржаној дана 18. септембра 2013. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Жалба туженог **СЕ УСВАЈА**, па се пресуда Основног суда у Вршцу, пословни број П. 323/10 од 06. фебруара 2012. године, **УКИДА** и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је уговором о поклону закљученим између сада пок. Л. Ј. К. бив. из В., као поклонодавца и туженог, као поклонопримца и овереним од стране Општинског суда у В. под бр. Ов 1..... од ..... године, повређено право тужиље на нужном законском наследном делу на заоставштини пок. Л. Ј. К., те је наведени уговор о поклону редуциран утолико што је утврђено да тужилца има право својине на идеалном делу од 1/6 дела на непокретности уписаној у зкњ. ул. бр. 1646 КО В. I, стамбена зграда саграђена на парц. бр.2763, изграђено грађевинско земљиште од 5 ари и 29 м² у улици .... (поп. бр. 4955), што се тужени обавезује да призна и трпи укњижбу овог својинског права тужиље у земљишној књизи у В. и другим јавним књигама (став 1. изреке). Ставом 2. изреке првостепене пресуде, наложено је земљишно-књижном одељењу Основног суда у В. да на основу ове пресуде изврши упис права сусвојине од 1/6 дела на непокретности ближе описаној у ставу 1. изреке, док је ставом 3. тужени обавезан да тужилци накнади трошкове поступка у износу од 158.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од 06.02.2012. године па до исплате, све у року од 15 дана, под претњом извршења.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је из свих разлога прописаних одредбом члана 360. став 1. Закона о парничном поступку.

Жалба је основана.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 372. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), у вези члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11), овај суд је установио да је иста донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП и непотпуно утврђено чињенично стање, а због чега се правилност примене материјалног права за сада не може испитати.

Основани су жалбени наводи у којима се истиче да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, с обзиром на то да првостепени суд није навео разлоге за оцену основаности тужбеног захтева за редукацију предметног уговора о поклону ради подмирења нужног наследног дела тужиље на заоставштини пок. Л. Ј. К., који је постављен као стварноправни захтев.

Ценећи утврђене чињенице, које су међу парничним странкама неспорне, правилан је закључак првостепеног суда да је закључењем предметног уговора о поклону између сада пок. Л. Ј. К., као поклонодавца и туженог, као поклонопримца, повређено право тужиље на законском нужном наследном делу заоставштине пок. Л. Ј. К. Међутим, није првостепени суд правилно расправио и утврдио последице те повреде.

Наиме, одредбама Закона о наслеђивању прописано је шта се сматра нужним делом, ко су нужни наследници, у ком случају постоји повреда нужног дела, ко су дужници нужног наследника, те каква је природа права на нужни део. У том смислу, одредбом члана 42. Закона о наслеђивању прописано је да повреда нужног дела постоји ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела, док је одредбама члана 43. истог Закона прописано је да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), при чему суд може, на захтев нужног наследника, одучити да овом припадне одређени део ствари и права који чине заоставштину (стварно право). У случају повреде нужног дела, нужни наследник је овлашћен да подигне посебну тужбу у парничном поступку којом тражи смањење (редукцију) завештајних располагања и повраћај поклона ради намирења његовог нужног дела. Правна природа нужног дела је облигационоправна, при чему цитирана законска одредба даје овлашћење нужном наследнику за истицање стварноправног захтева за признање нужног наследног дела. Међутим право захтевати одређени део ствари и права које чини заоставштину није безусловно, већ је обавеза суда да, у сваком конкретном случају, процењује да ли су се стекли разлози за признање нужног дела као стварног права. Одредница „може“ несумњиво указује на обавезу суда да испита да ли су се стекли услови и разлози за признање нужног дела као стварног права и његов преображај из облигационоправног у стварноправни. У противном, да је то безусловно право избора нужног наследника, без овлашћења и обавезе суда да испитује испуњеност услова и разлога које истиче нужни наследник за признање нужног дела као стварног права, одредба

члана 43. став 2. Закона не би садржала одредницу „може“. Стога тужени основано жалбом указује да је побијана првостепена одлука, обзиром на истакнути захтев, морала садржати разлоге (како објективне тако и субјективне на страни тужилге и туженог) због којих је, у конкретном случају, оправдано одлучити да тужилги припада сувласнички део од предметне непокретности на име нужног дела.

Надаље, нужни део припада од заоставштине, чија вредност се утврђује применом одредбе члана 48, док се вредност поклоне који се урачунавају процењује у тренутку утврђивања вредности заоставштине према стању поклоњене ствари у време када је поклоњена, сагласно одредби члана 51. Закона. Због тога основано тужени жалбом указује на околност да је тужилги побијаном пресудом, по основу нужног наследног дела, погрешно признато право својине на 1/6 дела на целокупној непокретности (у садашњем стању, са увећаном вредношћу непокретности средствима и радом туженог, која је по утврђењу суда за око 100% вреднија у односу на време чињења поклоне). Наиме чиста вредност заоставштине је 4.311.080,00 динара, док је вредност нужног наследног дела тужилге 718.513,38 динара (са вредношћу наследног дела од земљишта-винограда у износу од 53.660,00), те у случају усвајања захтева тужилги припада сувласнички део од предметне непокретности који одговара износу од 664.853,38 динара у односу на номинални новчани износ који одговара вредности непокретности у време пресуђења. У противном би несумњиво тужени, на чега он основано жалбом указује, био оштећен јер би се у заоставштину урачунавала и његова имовина, односно оно што није било предмет уговора о поклону као имовина поклонодавца (оставитеља).

Поклоном се, у складу са одредбом члана 50. Закона о наслеђивању, сматра свако одрицање од права, па и одрицање од наслеђа у корист одређеног наследника, отпуштање дуга, оно што је оставилац за живота дао наследнику на име наследног дела или због оснивања или проширења домаћинства или обављања занимања, као и свако друго бесплатно располагање. У вези са изнетим, основано је жалбено указивање на то да првостепени суд није довољно расправио, нити узео у обзир евентуалне поклоне које је отац парничних странака за живота учинио тужилги, као ни чињеницу да се тужилга прихватила наслеђа на непокретности уписаној у л. н. 14735 КО В. I, парц. бр. 18442, виноград III класе од 6а 70м², за чију вредност је морала бити умањена вредност њеног нужног дела (а што без сумње није), обзиром на погрешан приступ првостепеног суда код утврђења величине сувласничког дела предметне непокретности који по вредности одговара нужном делу тужилге (1/6).

Међутим, неосновано се жалбом указује да је тужилга морала истаћи захтев за нужни део у оставинском поступку, обзиром да се тужилга у својој наследничкој изјави прихватила наслеђа по закону (због чега је и оглашена наследником по основу закона на предметном земљишту-винограду), у чему је садржан и захтев за признање права на нужни наследни део. Такође је без основа жалбено истицање да је тужилга преклудирана са захтевом јер је, сагласно одредби члана 58. и 59. Закона, рок за истицање захтева три године од смрти оставиоца (оставилац је преминуо 26. априла 2007. године, док је тужба поднета 15. јуна 2008. године).

Због свега изложеног овај суд је на основу одредби чланова 376. став 1. и 377. став 2. ЗПП, жалбу туженог усвојио, а побијану одлуку укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном поступку, првостепени суд ће отклонити битну повреду одредаба парничног поступка на коју му је указано овим решењем, те употпунити чињенично стање, тако што ће извођењем предложених доказа (респектујући и правила о терету доказивања) и њиховом ваљаном оценом у складу са одредбама чланова 7. и 8. ЗПП, утврдити све чињенице од значаја за пресуђење донети правилну и закониту одлуку о тужбеном захтеву и трошковима поступка.

Председник већа-судија

Ђура Тамаш, с. р.

Зто.